

Näyttötutkinnon perusteet

**RATSASTUKSEN OPETTAJAN
ERIKOISAMMATTITUTKINTO
2005**

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

DNO 28/011/2005

MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**

PÄIVÄMÄÄRÄ 30.9.2005

Voimassaoloaika
1.11.2005 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta
Määräyksen antamiseen perustuu
L 631/1998 13 § 2 mom
A 812/1998 1 § 1 mom

Kumoo määräyksen no
Muuttaa määräystä no

RATSASTUKSENOPETTAJAN ERIKOISAMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallituksen johtokunta on päättänyt ratsastuksenopettajan erikoisammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.11.2005 lukien toistaiseksi.

Tutkintoon tai sen osaan valmistavan koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä koulutusta varten opetussuunnitelma noudattaen, mitä näissä tutkinnon perusteissa on määrätty. Ammattitaidon näytöt on järjestettävä osana valmistavaa koulutusta.

Tutkintotoimikunta, tutkinnon järjestäjä ja koulutuksen järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistusmalleista sekä henkilökohtaisten opiskeluohjelmien laatimisen perusteista määrätään erikseen.

Pääjohtaja

Kirsi Lindroos

Opetusneuvos

Juhani Lapiolahti

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	7
	1 § Näyttötutkinnot	7
	2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus	7
	3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet	7
2	Luku	
	RATSASTUKSENOPETTAJAN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	8
	1 § Tutkinnon osat	8
3	Luku	
	RATSASTUKSENOPETTAJAN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	9
	1 § Hevostaidot	9
	a) Ammattitaitovaatimukset	9
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	10
	2 § Ratsastustaito	12
	a) Ammattitaitovaatimukset	12
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	12
	3 § Ratsastuksen opettaminen ja valmentaminen	14
	a) Ammattitaitovaatimukset	14
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	15
	4 § Esimiehenä toimiminen	17
	a) Ammattitaitovaatimukset	17
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	17
	5 § Yritystoiminta	18
	a) Ammattitaitovaatimukset	18
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	19
	6 § Ammattitaidon osoittamistavat	20
	LIITE Ammatin kuvaus	22

1 Luku

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1 § Näyttötutkinnot

Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Näyttötutkinnot ovat rakenteeltaan modulaarisia. Ne muodostuvat työelämästä ja sen kehittymistarpeista johdetuista tehtäväkokonaisuuksista, joille on ominaista toiminnallisen ja tiedollisen perustan yhteisyys, ammattitaidon monipuolisuus sekä työprosessin ja sen tulosten yhdentyminen. Tutkinnon osa muodostaa ammattipätevyyyden osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäisesti arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näytöt järjestetään ja suoritetaan joustavasti tutkinnon osa kerrallaan. Koko tutkinnon sijasta tavoitteena voi olla myös tietyn tai tiettyjen tutkinnon osien suorittaminen.

Ammattitaitovaatimusten kuvauksen perustana on pätevyystyypitys, jonka katsotaan parhaiten soveltuvan ammattialalle. Kuvauksessa keskitytään ammatin ydintoimintojen vaatimuksiin, toimintaprosessien hallintaan ja laaja-alaiseen ammattikäytäntöön. Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.

2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin erilaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee vahvistaa opetussuunnitelma tutkintojen perusteiden mukaiseksi. Koulutus ja siihen sisältyvät näytöt on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää näytöt osana valmistavaa koulutusta. Opiskelijan velvollisuutena on osallistua näyttöihin osana opintojaan.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavaan perustutkintoon sisältyvät yhteiset opinnot eivät ole pakollisia koulutuksessa, joka valmistaa näyttötutkintona suoritettavaan perustutkintoon. Niiden tavoitteet tulee ottaa kuitenkin soveltuvin osin huomioon opetussuunnitelmassa ja opetuksen järjestämisessä.

3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet

Näyttöjen arviointi edellyttää järjestelmällistä aineiston keräämistä, päätöksentekoa ja dokumentointia tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin ammattitaitovaatimuksiin ja arviointikriteereihin. Arvioinnin painopisteen tulee olla tekemisessä ja työssä toimimisessa.

Taito tai osaaminen on arvioitava pääsääntöisesti suoraan vastaavasta työtoiminnasta.

Näyttöympäristön tulee olla todellinen tai mahdollisimman aito. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä, kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisempia dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Näytöt tulee järjestää tutkinnon osittain siten, että niissä voidaan arvioida ammatinhallinnan kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteilla ilmaistaan osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota. Kohteet tulee kiinnittää ydintaitoihin, työn perustana olevan tiedon hallintaan, työmenetelmiin, työvälineiden ja materiaalien hallintaan sekä työprosessin hallintaan. Sekä arvioinnin kohteet että kriteerit johdetaan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteisiin perustuvat arviointikriteerit kuvaavat ja täsmentävät eritasoisia suorituksia. Kriteereillä ilmaistaan kynnykset, joiden avulla erotellaan eritasoiset suoritukset.

2 Luku

RATSASTUKSENOPETTAJAN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § Tutkinnon osat

Ratsastuksenopettajan erikoisammattitutkinto sisältää viisi (5) pakollista tutkinnon osaa. Nämä ovat:

- 1) Hevostaidot
- 2) Ratsastustaito
- 3) Ratsastuksen opettaminen ja valmentaminen
- 4) Esimiehenä toimiminen
- 5) Yritystoiminta.

Tutkinnon suorittamiseksi ja tutkintotodistuksen saamiseksi on kaikki tutkinnon osat suoritettava hyväksytysti.

Hevostaidot
Ratsastustaito
Ratsastuksen opettaminen ja valmentaminen
Esimiehenä toimiminen
Yritystoiminta

Kuvio 1. Ratsastuksenopettajan erikoisammattitutkinnon osat.

3 Luku

RATSASTUKSENOPETTAJAN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

1 § Hevostaidot

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja toteuttaa erilaisten harraste- ja kilpahevosten perus- ja erikoishoidon. Hän hallitsee hyvät hevosenkäsittelytaidot ja osaa opastaa hevosten hankinnassa ja myynnissä. Hän osaa arvioida hevosten laatua ja sopivuutta käyttötarkoitukseensa. Hän tuntee hevosten varusteet, erikoiskuolaimet ja apuohjat. Hän ymmärtää niiden vaikutuksen hevosen toimivuuteen ja osaa ohjata ratsukkokohtaisesti niiden hankinnassa ja käytössä.

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella hevosten ja ponien ruokinnan sekä rehujen hankinnan. Hän on selvillä erikoiskengityksen merkityksestä ja osaa arvioida kengityksen vaikutusta hevosen liikkeisiin sekä toimia yhteistyössä kengityssepän kanssa.

Tutkinnon suorittaja tuntee ratsuhevosten tavallisimmat vammat ja sairaudet sekä krooniset vaivat. Hän osaa tehdä valmennussuunnitelman itsenäisesti sekä kuntoutusohjelman yhdessä eläinlääkärin kanssa. Hän tuntee hevosten lääkintäohjeet ja antidopingsäännöt ja ottaa ne huomioon hevosten opetus- ja harrastekäytössä sekä valmennus- ja kilpailusuunnitelmassa.

Tutkinnon suorittaja osaa arvioida hevosurheilun alueiden kenttien ja maneesien pohjien sopivuutta käyttötarkoitukseensa. Hän osaa ylläpitää pohjan käyttökuntoisena ja antaa kunnossapito-ohjeita sekä arvioida hankintojen taloudellisuutta.

Hän osaa huolehtia tallin ja lähialueen ympäristöstä sekä toimia eläinsuojelu- ja muiden alaa koskevien säädöksiensä ja määräyksien mukaan. Hän osaa hyödyntää hevosalan tutkimustietoa.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- harraste- ja kilpahevosten hoitaminen
- hevosen käsittelytaidot
- hevosen valinta, osto ja myynti
- hevosen laadun ja suorituskyvyn arviointi
- kilpahevosten varusteiden tuntemus
- satulan sopivuuden arviointi
- erikoiskuolainten ja apuohjien käytön tuntemus
- kilpahevosten ruokinnan ja sen erityispiirteiden tuntemus
- rehujen hankinta ja laadun arviointi
- kengityksen vaikutuksen tuntemus ja arviointi
- terveydellisten ongelmien tunnistaminen ja hoito
- valmennussuunnitelman laadinta
- kuntoutusohjelman laadinta
- ratsastusalueiden kunnossapito ja kentän pohjamateriaalien tuntemus
- yhteistyötaidot
- ympäristönäkökohtien ja työturvallisuuden huomioon ottaminen
- säädösten ja määräyksien tuntemus
- tutkimustiedon hyödyntäminen.

Hyväksytyt suoritukset

Tutkinnon suorittaja hallitsee erilaisten hevosten perus- ja erikoishoidot. Hän osaa suunnitella erikoishoidot, kuten hieronta, solarium ja venyttely, hevoskohtaisesti sekä arvioida niiden tarpeen ja opettaa niitä. Hän on selvillä urheiluhevosen uusista hoitomuodoista ja tietää, miten ne parantavat hevosen hyvinvointia. Hän hallitsee hevosen siistimisen ja klippauksen. Hän osaa opettaa hevoselle ja sen omistajalle juoksutuksen, maasta esittämisen ja kuljettamisen sekä toimia apuna ongelmatilanteissa. Hän tuntee hevosen fysiologiaa ja anatomiaa niin, että osaa arvioida hevosen rakenteen vaikutusta suorituskykyyn. Hän osaa opastaa asiakkaita hevosen hankinnassa ja pystyy arvioimaan hevosen koulutustasoa ja laatua sekä kehittymismahdollisuuksia. Hän osaa toimia osto- ja myyntitilanteissa hevoskaupan lainsäädännön mukaan.

Tutkinnon suorittaja tuntee koulu-, este- ja kenttähevosen varusteet ja osaa valita varusteet niin, että ne sopivat käyttötarkoitukseensa ja ovat hevoselle oikein istuvat. Hän ymmärtää varusteiden sopivuuden merkityksen hevoselle ja ratsastajalle sekä

sopivuuden vaikutuksen suorituskykyyn ja hevosten terveydentilaan. Hän osaa ohjata erilaisten kuolainten ja apuohjien käytössä ratsukko kohtaisesti ja tietää, miten erikoiskuolaimet ja apuohjat vaikuttavat hevoseen. Hän on selvillä, miten hevosen rakenne vaikuttaa ratsastettavuuteen ja miten ratsastettavuutta voidaan parantaa esimerkiksi kuolainten ja apuohjien valinnalla.

Tutkinnon suorittaja tuntee hevosen ruoansulatuselimistön ja hallitsee ruoansulatuspahtuman. Hän tuntee erilaiset perusrehut ja lisärehut ja on selvillä niiden energiasisällöstä ja ravintoaineista sekä vaikutuksesta elimistössä. Hän osaa ohjata asiakkaita harraste- ja kilpahevosten ruokinnan suunnittelussa sekä arvioida hevosten kuntoa ja lihavuusastetta sekä tehdä tarvittaessa ruokinnan muutosehdotuksia. Hän osaa arvioida rehujen laatua ja rehuhankintojen taloudellisuutta. Hän osaa arvioida hevosen liikkeiden puhtautta ja kengityksen vaikutusta hevosen liikkumiseen ja tietää, miten erikoiskengitys vaikuttaa hevosen liikeratoihin. Hän osaa arvioida kengityksen muutostarvetta yhteistyössä kengitysepän kanssa.

Tutkinnon suorittaja tietää terveen hevosen tuntomerkit ja normaalit elintoiminnot. Hän pystyy tunnistamaan hevosen yleisimmät taudit, esimerkiksi ähkyt, hengitystieinfektiot, yleisimmät jalkavammat, kuten jänne- ja hankosidevammat, ja niiden oireet. Hän osaa ohjata asiakkaita tavallisimpien vammojen hoidossa ja rasitusvammojen ennaltaehkäisyssä. Hän hallitsee tärkeimmät lääkkeenantotavat ja tuntee hevosten lääkintää ohjaavat säädökset ja ohjeet. Hän osaa tehdä madotus-, rokotus- ja raspaussuunnitelmat sekä ajoittaa niiden toteutukset ratsastuskoulun toimintaan ja kilpahevosten valmennukseen sopiviksi. Hän osaa suunnitella ja toteuttaa hevosen kuntoutuksen ja/tai valmennuksen niin, että ottaa huomioon hevosen yksilölliset vahvuudet ja heikkoudet. Hän tuntee hevosten antidoping-säännökset ja osaa toimia niiden suhteen eettisesti oikein. Hän osaa toimia harraste- ja kilpahevosten hyvinvoinnin edistämiseksi ja tiedostaa oman esimerkkinsä vaikutuksen sekä yhteistyön hyödyllisyyden eläinlääkärin kanssa.

Tutkinnon suorittaja tuntee yleisimmät hevosurheilualueilla käytettävät pohjamateriaalit ja niiden ominaisuudet. Hän on selvillä pohjien vaatimuksista eri hevosurheilulajeissa niin, että osaa arvioida materiaalien sopivuutta käyttötarkoitukseensa ja tarvittaessa ehdottaa sopivia kunnostustoimia ja tehdä niiden taloudellisuusvertailuja. Hän tiedostaa työturvallisuusriskit ja ottaa ne sekä työturvallisuutta koskevat säädökset ja määräykset huomioon työtoiminnan eri vaiheissa. Hän tietää ympäristön merkityksen turvallisuudelle, asiakkaiden ja työntekijöiden viihtyvyydelle sekä lajin ulkoiselle kuvalle ja ottaa ympäristönäkökohdat huomioon työssään. Hän pystyy hankkimaan tutkimustietoa ja hyödyntämään sitä työssään verkottumalla ja toimimalla yhteistyössä hevosalan erikois- ja muiden asiantuntijoiden kanssa.

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja osaa ratsastaa tasolla Vaativa. Kouluratsastukseen suuntautuessaan hän osaa ratsastaa kouluratsastusliikkeitä ja ohjelmia tasolla FEI vaativa B sekä erilaisia esteratsastustehtäviä tasolla 110 cm. Esteratsastukseen suuntautuessaan hän osaa ratsastaa erilaisia esteharjoituksia ja ratoja tasolla 130 cm sekä koulu- ratsastusliikkeitä tasolla FEI helppo A. Kenttäratsastukseen suuntautuessaan hän osaa ratsastaa kenttäkilpailuissa tasolla vaativa A.

Tutkinnon suorittaja osaa valmentaa nuoren hevosen kansallisiin kilpailuihin ja pystyy kouluttamaan hevosen tai ratsukon vaativalle tasolle.

Tutkinnon suorittajalla on koulu- tai estetuomarioikeudet, ja hän pystyy toimimaan lajin asiantuntijatehtävissä. Hän osaa opastaa hevosten koulutuksessa ja kilpailuttamisessa. Hän osaa olympialajien kilpailusäännöt ja tuntee ratsastuksen muut lajit sekä noudattaa hevosen käsittelyssä hyviä hevostaitoja. Hän ottaa turvallisuustekijät huomioon toiminnassaan.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- kouluratsastustaito
- esteratsastustaito
- kenttäratsastustaito
- nuoren hevosen tai ratsukon kouluttaminen ja kehittäminen
- tuomaritoiminta
- kilpailusääntöjen hallinta
- ratsastuksen erikoislajien tuntemus
- hevosen käsittelytaito
- oman suorituksen arviointi
- yhteistyötaidot
- turvallisuuden huomioon ottaminen.

Hyväksytyt suoritukset

Tutkinnon suorittaja osaa ratsastaa hevosta tahdissa, tasapainossa ja peräänannossa. Hän hallitsee oikean perusistunnan ja apujen käytön sekä ymmärtää niiden vaikutuksen hevosen ratsastettavuuteen.

A) Ratsastustaidossa korostuu kouluratsastustaito. Tutkinnon suorittaja osaa ratsastaa Vaativa B-tasoisia kouluohjelmia. Ohjelmaan tulee sisältyä koottujen, keski- ja lisättyjen askellajien lisäksi avotaivutukset ravissa, sulkutaivutukset ravissa ja laukassa, takaosakäännökset ja laukanvaihdot. Tutkinnon suorittaja hallitsee kevyen ja esteistunnan ja ymmärtää oman istuntansa vaikutuksen hevosen hyppysuoritukseen.

Tutkinnon suorittaja osaa ratsastaa esteradan hyvässä rytmissä keskittyen ja pehmeästi mukautuen. Tehtäväradan tulee sisältää lähestymiset suoralla ja kaarevalla linjalla, suhteutetut etäisyydet, vinot lähestymiset, ravista lähestyminen, pitkä lähestyminen ja sarjaeste. Hän hallitsee ratsastettavan tien ja kykenee arvioimaan etäisyyksiä sekä osaa tehdä pitkän ja lyhyen myötäämisen esteellä. Hän osaa ratsastaa perusradalla ja uusinnassa.

Tutkinnon suorittaja osoittaa ratsastustaitonsa ratsastamalla kaksivaiheisen näytön tai vaihtoehtoisesti antamalla yhden näytön ja esittämällä kaksi dokumentoitua yli 63-prosenttista tulosta kansallisista kouluratsastuskilpailuista (esimerkiksi FEI:n junioreiden henkilökohtainen ohjelma 2003). Lisäksi hänen tulee ratsastaa esteratsastustehtävärata tasolla 100 cm tai vaihtoehtoisesti esittää kaksi dokumentoitua tulosta 110 cm:n tasolta kansallisista tai aluekilpailuista enintään neljällä virhepisteellä. Tutkinnon suorittaja osaa arvioida ja analysoida omaa suoritustaan ja tehdä kehittämisehdotuksia.

B) Ratsastustaidossa korostuu esteratsastustaito. Tutkinnon suorittaja osaa ratsastaa esteratsastusratoja tasolla 130 cm. Hän hallitsee kevyen ja esteistunnan ja ymmärtää oman istuntansa vaikutuksen hevosen hyppysuoritukseen. Tehtäväradan hän osaa ratsastaa hyvässä rytmissä keskittyen ja pehmeästi mukautuen. Radan tulee sisältää lähestymiset suoralla ja kaarevalla linjalla, suhteutetut etäisyydet, vinot lähestymiset, ravista lähestyminen, pitkä lähestyminen ja kolmoissarja. Tutkinnon suorittaja hallitsee ratsastettavan tien ja kykenee arvioimaan etäisyyksiä sekä osaa tehdä pitkän ja lyhyen myötäämisen esteellä. Hän osaa ratsastaa perusradalla ja uusinnassa.

Tutkinnon suorittaja osaa ratsastaa kouluohjelmia tasolla Helppo A. Ohjelmaan tulee sisältyä kootujen ja keskiaskellajien lisäksi avo- ja sulkutaivutukset ravissa, takaosankäännökset, vastalaukka ja käynnin kautta laukanvaihdot (esimerkiksi FEI:n ponien henkilökohtainen ohjelma). Tutkinnon suorittaja osaa arvioida ja analysoida omaa suoritustaan ja tehdä kehittämisehdotuksia.

Kouluratsastustaitonsa tutkinnon suorittaja esittää ratsastamalla kaksivaiheisen näytön tai vaihtoehtoisesti yhden näytön ja esittämällä kaksi dokumentoitua yli 63-prosenttista kilpailutulosta FEI:n helpolta A-tasolta. Esteratsastustaitonsa hän esittää kaksiosaisessa näytössä tai vaihtoehtoisesti yhdellä näytöllä ja kahdella kansallisen tason kilpailusuorituksella tasolta vähintään 130. Tulokset näistä saavat olla enintään neljä virhepistettä.

C) Ratsastustaidossa korostuu kenttäratsastustaito. Tutkinnon suorittaja ratsastaa kenttäkilpailussa tasolla Vaativa A. Maastokokeessa estekorkeus on 115 cm ja risujen korkeus 140 cm. Maastoesterata sisältää kaikki tyyppiesteet, esimerkiksi haudat, vallit, risuesteet, veteen ja vedestä pois hypyt. Radan pituus on 3 000–4 500 metriä ja ratsukon vähimmäisnopeus 550 m/min. Tutkinnon suorittaja osaa ratsastaa maastokokeen hyvässä rytmissä ja hallitsee ratsastettavat linjat sekä hyvän tasapainoisen kevyen istunnan. Hän mukautuu hevosen hyppyihin pehmeästi ja osaa valita oikeat lähestymistavat eri tyyppiesteille.

Esteratsastuskokeessa tutkinnon suorittaja esittää osaamisensa ratsastaen esteradan tehtävät hyvässä rytmissä pehmeästi mukautuen. Kouluratsastuskokeessa hän ratsastaa hevostaan esittäen harjoitus-, kootut ja keskiaskellajit, avo- ja sulkutaivu-

tukset ravissa sekä käynnin kautta laukanvaihdot (esimerkiksi kahden tähden kouluohjelma A 2005). Ratsastustaitonsa hän osoittaa kouluratsastuksen näytössä ja kahdella dokumentoidulla kvaalikelteisellä tuloksella kansallisesta tai kansainvälisestä kenttäkilpailuista tasolla Vaativa A, esimerkiksi SM-kilpailut.

Tutkinnon suorittaja osaa kouluttaa hevosen tai ratsukon kansallisen tason nuorten hevosten luokkiin. Hän osaa opettaa hevoselle vaativa B-tasoisia koulu-ratsastusliikkeitä sekä hyödyntää maasta työskentelyä koulutuksessa. Hän osaa tehdä hevosen ratsastettavuuden perusteella kehittämisehdotuksia hevosen valmennukseen. Ammattitaitonsa hän esittää joko kilpailemalla kouluttamallaan hevosella kansallisella tasolla tai valmentamalla ratsukon nuorten hevosten kansalliselle tasolle tai tasolta Helppo tasolle Vaativa.

Tutkinnon suorittaja hallitsee ratsukon urakehityksen kokonaissuunnittelun. Hän osaa ohjata hevosen omistajan ja ratsastajan yhteistyötä sekä tehdä kehittämisehdotuksia. Hän hallitsee Suomen Ratsastajainliiton (SRL) vahvistamat kilpailusäännöt ja osaa soveltaa niitä tuomaritehtävissä sekä ohjata ratsukoita toimimaan rakentavasti erilaisissa tilanteissa kilpailualueilla. Hän tuntee SRL:n muut ratsastuksen kilpailulajit pääpiirteittäin ja on selvillä Kansainvälisen Ratsastajainliiton (FEI) toimintaperiaatteista. Hän osaa toimia yhteistyössä eri lajien valmentajien ja opettajien kanssa. Hän on sisäistänyt oman esimerkkinsä vaikutuksen hevosten käsittelyssä, koulutuksessa, arviointitilanteissa ja hevosurheilun kehittäjänä.

3 § Ratsastuksen opettaminen ja valmentaminen

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja tuntee Suomen Ratsastajainliiton ratsastuskoulujärjestelmän. Hän osaa suunnitella ratsastuskoulun toiminnan ja kehittää sitä ajan haasteiden mukaisesti. Hän hallitsee kasvatustieteen perusteet ja osaa hyödyntää opintojaan ja osaamistaan ratsastuksen opetuksessa ja valmennuksessa. Hän osaa tehdä opetus-suunnitelman erilaisille asiakasryhmille sekä kehittää ratsastuksen ja hevosaitojen opetusta asiakaslähtöisesti. Hän osaa suunnitella ja toteuttaa ratsastusleirit ja -kurssit.

Tutkinnon suorittaja osaa opettaa ratsastajalle oikean perus- ja kevyen istunnan sekä apujen käytön oikeaa vaikutusta. Hän osaa opettaa ratsastustaitoa Vaativa B-tasolle sekä suunnitella ja toteuttaa ratsastuksen opetuksen oppimisen lainalaisuuksia noudattaen. Hän osaa antaa ensiapua.

Tutkinnon suorittaja osaa kehittää sidosryhmäverkoston, ylläpitää sitä ja toimia yhteistyössä eri tahojen kanssa. Hän hallitsee hevosalan käsitteistön ja osaa viestiä myös muulla kuin äidinkielellä. Hän osaa hyödyntää tietotekniikkaa työssään ja tuottaa opetusmateriaalia. Hän osaa järjestää ratsastustapahtumia ja -kilpailuja.

A) Ratsastuksen harrastusmahdollisuuksien kehittämiseen ja ratsastuskoulun toimintojen monipuolistamiseen suuntautunut tutkinnon suorittaja pystyy kehittämään uusia tuotteita ja palveluja ratsastuksen harrastajille.

B) Ratsastuksen valmentamiseen suuntautunut tutkinnon suorittaja osaa tehdä valmennus- ja kilpailusuunnitelmat ja pystyy toimimaan ratsastuksen valmentajana.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- SRL:n ratsastuskoulujärjestelmän tuntemus
- ratsastuskoulun toiminnan suunnittelu
- kasvatustieteen perusteiden tuntemus ja soveltaminen
- opetussuunnitelman laadinta
- ratsastusleiri- ja kurssisuunnitelmien sekä -ohjelmien laadinta ja toteutus
- istunnan ja apujen käytön opettaminen
- ratsastuksen opettaminen
- ensiaputaidot
- sidosryhmätahojen tuntemus
- ammattitermien hallinta
- kielitaito
- tietotekniikan käyttötaito
- opetusmateriaalin tuottaminen.

A) Lisäksi suuntautumisvaihtoehdon A ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomio seuraaviin kohtiin:

- ratsastuskoulun tuotteiden ja palveluiden suunnittelutaito
- muiden urheilulajien lajituntemuksen hyödyntäminen
- yhteistyötaidot
- oman ammattitaidon kehittäminen
- ratsastustapahtumien järjestäminen.

B) Lisäksi suuntautumisvaihtoehdon B ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomio seuraaviin kohtiin:

- valmennus- ja kilpailusuunnitelmien laadinta
- valmennusmenetelmien hallinta ja valinta
- urheilijan urakehityksen seuranta ja henkilökohtaiset valmennussuunnitelmat
- kilpailujärjestelmän hallinta
- yhteistyö- ja valmennustaidot
- oman ammattitaidon kehittäminen
- kilpailujärjestelyjen toteutus.

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja hallitsee Suomen Ratsastajainliiton ratsastuskoulujen hyväksymiskriteerit ja tuntee tapaohjeiston sisällön. Hän osaa arvioida ratsastuskoulujen toiminnan laatua ja tehdä kehittämissuunnitelmia niin, että ne tukevat ratsastuskoulun liikeideaa ja toiminnan tavoitteita. Hän on suorittanut kasvatustieteen

approbaturarvosanan tai hänellä on sitä vastaavat tiedot ja taidot. Tätä osaamistaan hän osaa käyttää hyväkseen ratsastuksen opettamisen ja valmentamisen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä ratsastuksenopetuksen opetussuunnitelman erilaisille asiakasryhmille ja ottaa siinä huomioon asiakkaiden tavoitteet ja toiveet. Hän tuntee erilaiset opetusmenetelmät, hallitsee niiden käytön sekä osaa eriyttää ja arvioida omaa opetustaan ja sen vaikutusta. Hän tunnistaa erilaiset oppimistyylit ja osaa ohjata erilaisia oppijoita. Hän osaa hyödyntää saamaansa palautetta ja toimia rakentavasti ongelmatilanteissa. Hän osaa tehdä ratsastusleirien ja -kursien opetussuunnitelmat sekä arvioida niiden onnistuneisuutta sekä taidon oppimisen ja asiakastyytyväisyyden että kurssitoiminnan kannattavuuden näkökulmasta.

Tutkinnon suorittaja hallitsee perus- ja kevyen istunnan sekä apujen käytön opettamisen. Siinä hän ottaa huomioon ihmisen fysiologian ja eri-ikäisyydestä johtuvat erityispiirteet. Hän osaa arvioida hevosen perusliikkumista ja tahtia sekä opettaa kouluratsastuksen vaativan tasoisia liikkeitä. Hän on selvillä erilaisten esteharjoitusten tarkoituksesta ja osaa suunnitella ja toteuttaa esteharjoitukset niin, että ne ovat monipuolisia, kehittäviä ja turvallisia. Hän hallitsee erityyppiset maasto-esteet ja tietää, miten niille tulee lähestyä. Hänellä on voimassa oleva Ensiapu II -kortti tai sitä vastaavat tiedot ja taidot, ja hän osaa soveltaa taitojaan käytännön tilanteissa.

Tutkinnon suorittaja osaa hyödyntää alansa viimeisiä tutkimustuloksia ja uusia suuntauksia sekä toimia kotimaisten ja ulkomaisten yhteistyötahojen kanssa. Ammattialaansa seuraamalla hänelle on muodostunut käsitys hevosalan kehityksen suuntaviivoista. Hän hallitsee hevosalan sanaston ja pystyy kommunikoimaan myös muulla kuin omalla äidinkielellä ammatillisissa asioissa. Hän on sisäistänyt oman esimerkkinsä vaikutuksen hevosurheilun edustajana ja lajikuvan kehittäjänä. Hän hallitsee tietotekniset taidot niin, että osaa hyödyntää niitä muun muassa tiedonhankinnassa ja opetusmateriaalin tuottamisessa.

A) Ratsastuksen harrastusmahdollisuuksien kehittämiseen suuntautunut tutkinnon suorittaja on perehtynyt tuotesuunnittelun perusteisiin niin, että osaa kehittää ja monipuolistaa ratsastuskoulujen tuote- ja palveluvalikoimaa sekä tuottaa siten asiakkaille lisää ratsastus- ja hevostaitoja. Hän osaa hyödyntää muiden lajien lajituntemustaan ja Suomen Ratsastajainliiton toiminnan tavoitteita uusien tuotteiden kehittelyssä. Hän osaa arvioida kehittelyn kohteina olevien tuotteiden ja palveluiden menestymisen mahdollisuuksia ja laatua sekä kannattavuutta ja vaikutusta lajin julkiseen kuvaan. Tuotekehityksen tuloksien markkinoinnissa hän ottaa huomioon tuotekohtaiset kohderyhmät, kuten erilaiset lapsi- ja erityisryhmät. Hän osaa toimia opettajana markkinoitavien tuotteiden koulu-, este- ja kenttäratsastus- sekä hevostaitojen opettamisessa ja ohjata uusia hevosen omistajia sekä aloittelevia kilparatsastajia. Hän hallitsee erilaisten ratsastustapahtumien järjestelyt ja osaa organisoida erilaisia toimintoja. Hän tiedostaa elinikäisen oppimisen merkityksen oman ammattitaitonsa kehittämisen eri sektoreilla.

B) Ratsastuksen valmentamiseen suuntautuneelle tutkinnon suorittajalle on muodostunut selkeä kokonaiskäsitys urheilijan urakehityksestä niin, että hän osaa

suunnitella tämän kausiohjelman ja yksittäiset harjoitukset. Hän tiedostaa eri-ikäisten ratsastajien kehitysvaiheet ja ottaa kausisuunnitelmassa huomioon fyysisiä muutoksia seuraavat psyykkiset muutokset. Hän osaa eriyttää valmennustilanteessa ja valita tilanteeseen sopivan valmennusmenetelmän. Hän tuntee ratsastuslajin kilpailujärjestelmän ja osaa hyödyntää sitä urheilijan urakehityksessä. Hän osaa hyödyntää myös muiden lajien valmennustietoutta ja soveltaa sitä ratsastuksen valmennukseen. Hän osaa analysoida kilpailusuorituksia ja suunnitella valmennuksen kilpailusuorituksia tukevaksi toiminnaksi. Hän pystyy ohjaamaan ratsastajia itsenäiseen vastuunottoon omista suorituksistaan. Hän osaa järjestää ratsastuskilpailuja ja toimia esimerkiksi kilpailujen johtajana. Hän tiedostaa elinikäisen oppimisen merkityksen oman ammattitaitonsa kehittämisen eri sektoreilla.

4 § Esimiehenä toimiminen

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja ymmärtää henkilöstön hyvinvoinnin merkityksen organisaation tuloksellisessa toiminnassa ja oman asemansa työyhteisössä. Hän tuntee alaan liittyvät säädökset ja määräykset ja osaa valvoa niiden noudattamista. Hän tuntee työnantajan ja työntekijää koskevien oikeuksien ja velvollisuuksien pääperiaatteet ja osaa toimia niiden mukaan. Hän osaa suunnitella, organisoida ja johtaa työt joustavasti ja seurata niiden toteutumista.

Tutkinnon suorittaja osaa toimia työnopastajana sekä ohjata työssäoppijoita ja oppisopimusopiskelijoita. Hän tuntee työpsykologian perusteita ja osaa soveltaa niitä esimiehenä toimiessaan. Hän osaa toimia ryhmissä ja erilaisissa vuorovaikutus- ja neuvottelutilanteissa.

Tutkinnon suorittaja pyrkii kehittämään työ- ja ohjausmenetelmiä ja sovelta-maan uutta tietoa ratsastuskeskuksien toimintaa, työturvallisuutta ja ergonomiaa sekä taloudellisuutta ja ympäristövaatimuksia painottaen. Hän tietää toiminnan talouden ja kannattavuuden periaatteet ja osaa soveltaa niitä ratsastuskeskuksien toimintojen suunnittelussa ja seurannassa.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- henkilöstön hyvinvoinnin merkityksen tuntemus
- säädösten ja määräyksien tuntemus ja noudattaminen
- töiden suunnittelu-, organisointi- ja johtamistaito
- työpsykologian perusteiden tuntemus ja soveltaminen
- vuorovaikutustaidot
- ristiriita- ja ongelmatilanteiden ratkaisutaidot
- työnopastajana ja -ohjaajana toimiminen
- toiminnan taloudellisuus

- työmenetelmien kehittäminen
- ergonomian ja työturvallisuuden kehittäminen
- ympäristövaatimusten huomioon ottaminen.

Hyväksytyt suoritus

Tutkinnon suorittaja tietää, miten henkilöstösuhteiden odotetaan toimivan työyhteisössä. Hän ymmärtää tasapainoisten ihmissuhteiden ja henkilöstön hyvinvoinnin merkityksen organisaation tulokselliselle toiminnalle. Hän on selvillä omasta roolistaan henkisen hyvinvoinnin ylläpitäjänä ja kehittäjänä. Hän on perehtynyt ratsastuskeskuksia ja hevostaloutta koskevaan lainsäädäntöön ja määräyksiin niin, että pystyy esimiehenä ohjaamaan ja valvomaan niiden noudattamista. Hän tuntee alan työsopimuksen tarkoituksen ja pääsisällön siten, että pystyy soveltamaan sitä sopimosapuolten oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Hän osaa toimia työhönottilanteissa ja hoitaa työsuhteita myös ristiriitatilanteissa.

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja organisoida työtehtävät tasapuolisesti ja pyrkii hyödyntämään työntekijöiden erityisosaamista. Hän osaa ratkaista töiden tärkeysjärjestyksen ja organisoida työt nopeasti, taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Hän hallitsee tallin työt niin, että pystyy opastamaan työntekijöitä tehtäviinsä myös omalla esimerkillään. Hän osaa suhteuttaa opetettavat tehtävät työntekijän ja työssäoppijan henkisen ja fyysisen tason mukaan. Hänen työnjohtotapansa on joustava, kannustava ja yhteishenkeä luova. Erilaisissa vuorovaikutus- ja opetus-tilanteissa sekä neuvotteluissa hän pystyy toimimaan rakentavasti ja osapuolia tyydyttävää ratkaisua hakien.

Tutkinnon suorittaja on tiedostanut uuden tiedon hankinnan ja soveltamisen merkityksen ratsastuskeskusten työmenetelmien kehittämiseksi ja toiminnan taloudellisuudelle. Hän tuntee ratsastuskeskusten taloudelliseen toimintaan vaikuttavat tekijät niin, että pystyy osallistumaan taloussuunnitteluun ja talouden tilan seurantaan. Hän ottaa ergonomian ja työturvallisuuden vaatimukset huomioon ratsastuskeskuksen toiminnan kehittämisessä. Hän ottaa ympäristövaatimukset huomioon suunnitellessaan ja organisoidessaan ratsastuskeskuksen töitä.

5 § Yritystoiminta

a) Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon suorittaja tuntee ratsastuskeskusten toimintamuodot ja on selvillä yrittämisen edellytyksistä alalla. Hän tuntee liikeideakäsitteen ja osaa käyttää sitä yritystoiminnan suunnittelun ja toteutuksen perustana. Hän tietää yrityksen perustamista, kirjanpitoa ja verotusta koskevat pääperiaatteet, on selvillä laskentatoimen perusteista ja osaa laatia talousarvion. Hän tietää yritystoiminnan keskeiset rahoitusvaihtoehdot, osaa hinnoitella yrityksen tarjoamat palvelut ja hoitaa laskutuksen. Hän osaa arvioida toiminnan kannattavuutta, maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta. Hän on selvillä palkkauksen perusteista ja työehdoista sekä tuntee alaa koskevat säädökset ja määräykset. Hän osaa käyttää tietotekniikkaa työssään.

Tutkinnon suorittaja tuntee markkinoinnin perusteet ja osaa markkinoida yrityksen tuottamia palveluja. Hän tuntee verkostotalouden käsitteen ja osaa hyödyntää verkostoitumista yritystoiminnassa. Hän ymmärtää oman toimintansa vaikutuksen yrityksen ulkoiseen kuvaan, kannattavuuteen ja taloudellisuuteen. Hän osaa palvella asiakkaita ja reagoida saamaansa palautteeseen sekä toimia vuorovaikutus- ja ongelmatilanteissa. Hän osaa kommunikoida ammatillisissa kysymyksissä myös muulla kuin äidinkielellään. Hän hallitsee kokoustekniikan ja osaa hyödyntää uutta tietoa. Hän osaa toimia laatujärjestelmän mukaan.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- ratsastuskeskuksien toimintamahdollisuuksien ja riskien tuntemus
- yrittäjävalmiuksien tuntemus
- yritystoiminnan käynnistämisen hallinta
- kirjanpidon ja verotuksen tuntemus
- kannattavuuden, hinnoittelun ja taloussuunnittelun periaatteiden hallinta
- rahoituksen suunnittelu
- palkkauksen perusteiden tuntemus
- alan säädösten, määräyksien, sopimusten ja ohjeiden tuntemus
- tietotekniikan käyttötaito
- markkinoinnin ja viestinnän perustaitojen tuntemus
- asiakaspalvelutaidot
- kielitaito
- järjestötoiminnan periaatteiden tuntemus
- tiedonhankintataidot
- laadunhallinta.

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja tuntee ratsastuskeskuksien toiminta- ja kehittymismahdollisuudet sekä alalla menestymisen edellytykset. Hän tuntee yrittäjältä vaadittavat keskeiset henkilökohtaiset ominaisuudet ja valmiudet ja osaa tässä suhteessa tunnistaa itsensä kehittämisen kohteet. Hän osaa kehitellä ratsastuskeskukselle sopivia liikeideoita ja arvioida niiden menestymisen mahdollisuuksia. Hän tuntee yritystoiminnan lakisäätteiset tehtävät, osaa valita yritysmuodon, on selvillä yrittäjän vastuista ja velvoitteista sekä tarvittavista resursseista. Hän pystyy tunnistamaan yritystoimintaan liittyviä riskitekijöitä ja käyttämään asiantuntijapalveluja toiminnan vaihtoehtojen arvioinnissa. Hän osaa käyttää yritystoimintaa palvelevia tietotekniikan sovelluksia.

Tutkinnon suorittaja on selvillä kirjanpidon ja laskentatoimen perusteista ja osaa laatia talousarvion niin, että ottaa siinä huomioon yrityksen tilanteen ja tavoitesuunnan. Hän osaa hinnoitella ratsastuskeskuksen ja valmennustoiminnan palvelut

markkinalähtöisesti ja hoitaa laskutukseen liittyvät toimenpiteet sopimusten ja säädösten mukaan. Hän osaa laatia yrityksen toimintaa kuvaavia kannattavuuslaskelmia ja arvioida toiminnan kannattavuutta laskelmien ja tunnuslukujen avulla. Hän pystyy tulkitsemaan yrityksen tilinpäätöstä pääomien, varallisuuden, maksuvalmiuden ja tuloksen suhteen sekä laatimaan yritykselle tulosenusteen. Hän on selvillä yritystoiminnan eri rahoitusvaihtoehdoista niin, että pystyy tekemään edullisuusvertailuja niiden kesken. Hän tietää ratsastuskeskuksille myönnettävät tuet ja osaa käyttää tukien hakuun tarvittavaa asiantuntija-apua.

Tutkinnon suorittaja tuntee verotuksen pääpiirteet, osaa toimia säädetyllä tavalla tuotteiden ja palvelujen arvonlisäverotuksessa sekä pystyy ottamaan kantaa veroilmoituksen sisältöön. Hän osaa hakea asiantuntija-apua verotuksen ja rahoituksen suunnittelua ja muuta yritystoimintaa koskeviin kysymyksiin. Hän tuntee hevosalaa koskevat työehdot ja palkkaustavat, työnantajan ja työntekijän oikeudet ja velvollisuudet, sosiaaliturvaan liittyvät kysymykset sekä työsuojelua koskevat säädökset. Hän on selvillä Kuluttajaviraston ratsastuspalvelujen tuottajille antamista ohjeista ja osaa tehdä turvallisuusasiakirjat. Hän noudattaa säädöksiä, määräyksiä ja sopimuksia sekä ohjeita ja osaa soveltaa niitä yrityksessä työnantajana tai työnjohtajana toimiessaan.

Tutkinnon suorittaja tuntee oman ammattitaitonsa ja osaa arvostaa ja myydä sitä palveluiksi tuotteistettuna. Hän pystyy arvioimaan alan palvelujen kysynnän kehitystä ja sopeuttamaan toimintansa sen mukaan. Hän osaa solmia, ylläpitää ja kehittää asiakas- ja yhteistyösuhteita. Hän tiedostaa moitteettoman yrityskuvan ja aktiivisen markkinoinnin merkityksen yritystoiminnan menestymiselle sekä pystyy suunnittelemaan ja toteuttamaan tuotteiden markkinoinnin. Hän ymmärtää kohdennetun markkinoinnin merkityksen palvelutuotteiden myynnille ja pystyy kohdentamaan markkinointitoimet asiakaskunnan mukaan. Hän ymmärtää oman toimintansa vaikutukset yrityskuvaan ja yrityksen kannattavuuteen sekä koko alan imagoon. Hän toimii kustannustietoisesti, asiakasläheisten toimintatapojen mukaisesti sekä rakentavasti erilaisissa valinta-, vuorovaikutus- ja ongelmatilanteissa. Hän pystyy käyttämään ammattitermejä ymmärrettävästi myös muulla kuin omalla äidinkielellään. Hän tuntee järjestötoiminnan ja kokoustekniikan periaatteet sekä osaa toimia puheenjohtajana ja sihteerinä.

Tutkinnon suorittaja osaa hyödyntää Internetiä ja muita tietolähteitä uuden tiedon hankinnassa sekä pystyy soveltamaan sitä yrityksen kehittämiseksi. Hän on selvillä laatu järjestelmän tarkoituksesta ja periaatteista niin, että osaa käyttää sitä yrityksen laadunhallinnassa ja kehittämistoimissa.

6 § Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaidon osoittamiseksi annettavien näyttöjen lähtökohtana on saada selville, kuinka hyvin käytännön taidot ja niiden pohjana oleva tietoperusta sekä käsitteelliset rakenteet ovat sovituneet yhteen ja suhteessa siihen, mitä tutkinnon eri osissa vaaditaan. Tämä on osoitettava pääasiassa toiminnallisilla tehtävillä, joita voidaan tarvittaessa täydentää suullisesti, kirjallisesti tai muilla tavoin.

Taidon pääasiallisena arviointimuotona on käytettävä työnäyttöä, taitotestiä, työtoiminnan havainnointia tai simulointia ja kestoaltaan vaihtelevia projekti-tehtäviä. Myös aikaisemmin dokumentoituja näyttöjä vaadittavasta osaamisesta sekä muita arviointimenettelyjä ja näiden yhdistelmiä voidaan käyttää. Yksittäisen arviointimuodon käytön valinnassa on otettava huomioon muun muassa, kuinka hyvin se sopii tutkintovaatimusten arviointiin, miten se vastaa työelämän luonnollisia käytäntöjä, kuinka hyvin sen avulla voidaan erotella haluttu pätevyys ei-pätevästä osaamisesta, miten helppokäyttöinen se on eri toimintaympäristöissä sekä kuinka selkeä se on arvioijille ja arvioitavalle. Edellytetyn ammattitaidon taustalla olevan tiedon ja ymmärryksen tason selvittämiseksi toiminnallisen näytön tukena voidaan käyttää kyselyjä ja haastatteluja, itse- ja ryhmäarviointia, kirjallisia tuotoksia, asiantuntijakeskusteluja tai muuta keinoa, jolla arvioitavan osaamisen taso täsmentyy.

Ammattitaito on arvioitava jokainen tutkinnon osa kerrallaan vertaamalla arvioitavan ammattitaitoa vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin. Arviointikriteerien mukainen suoritus on hyväksyttävä. Mikäli tutkinnon suorittajalla on esittää aiemmin dokumentoituja näyttöjä, arvioijat arvioivat ne osana suoritettavan tutkinnon osan näyttöä. Tutkintotoimikunta määrittelee kriteerit näyttöjä arvioiville henkilöille. Lähtökohtana on, että arvioijilla on hyvä ammattitaito kyseessä olevalla tutkinnon alalla.

Ammatin kuvaus

Ratsastuksenopettajan erikoisammattitutkinnon suorittaneen päätehtävänä on toimia johtavana ratsastuksenopettajana ja vastata ratsastus- tai valmennuskeskuksen toiminnasta ja sen kehittämisestä. Ratsastuksenopettaja on itsenäinen yrittäjä tai hän toimii alan yrityksen tai oppilaitoksen palveluksessa. Hän hallitsee hevosurheilukeskuksen toiminnot, osaa arvioida toiminnan kannattavuutta ja ideoida uusia palvelutuotteita. Hän on alan muiden työntekijöiden esimies ja työnohjaaja.

Ratsastuksenopettajan erikoisammattitutkinnon suorittanut osaa opettaa ja valmentaa ratsukon tasolle Vaativa sekä opastaa asiakkaita hevosten hankinnassa ja koulutuksessa. Hänen hevosenhoito- ja -käsittelytaitonsa vastaa hyvää tasoa. Hänen oma ratsastustaitonsa on tasolla Vaativa, ja hän osaa arvioida hevosen suorituskykyä. Hän tuntee Suomen Ratsastajainliiton koulutus-, valmennus- ja kilpailujärjestelmän ja osaa toimia lajin asiantuntijana sekä tuomarina tai järjestelyistä vastaavana henkilönä kansallisissa tai kansainvälisissä kilpailuissa. Kansainvälisessä ratsastuksenopetuksen tutkintojärjestelmässä hänen ammattitaitonsa vastaa järjestelmän korkeinta eli III-tasoa (master).

Asiakkaiden odotukset ratsastuskoulujen ja valmennustoiminnan suhteen ovat edelleen kasvussa. Alan yrittäjän ja johtavan opettajan on siten osattava arvioida ratsastus- tai valmennuskeskuksen toiminnan laatua ja kehitettävä sitä asiakaspalautteen perusteella. Keskusten odotetaan kiinnittävän entistä enemmän huomiota toimintaympäristön laatuun muun muassa niin, että opetus- ja valmennustilat ovat viihtyisiä ja ympäristö siisti sekä ilmapiiri positiivinen ja oppimiseen kannustava.

Mastertason ratsastuksenopettaja hallitsee hevosalan ammattilaisiksi aikovien ja opiskelevien ohjauksen ja neuvonnan. Hän tuntee oppimisen lainalaisuudet ja osaa soveltaa niitä opetus- ja valmennustyössä. Häneltä vaaditaan asiakaslähtöisyyttä, viestinnän ja yhteistyön taitoja, vastuuta ratsastus- tai valmennuskeskuksen henkilöstön hyvinvoinnista sekä kielitaitoa. Hänen on osattava toimia esimiehenä ja ylläpitää hyvää työilmapiiriä sekä toimia työnopastajana ja asiakkaiden neuvojana. Lisäksi hänen tulee olla kustannustietoinen ja yrittäjäystaitoinen sekä pystyä seuraamaan alan kehitystä Suomessa ja kansainvälisesti.